БYХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ФЕВРАЛЬ 24 суббота 1940 он № 45 (1046) Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ YНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Большевистскэ самокритикын туг доро

…ртийна эхин организаци-…й отчетно-hунгалтын суг-…д бухы Советскэ Союз… үдэр ерэхэ бүри улам …ээр үнгэргэгдэжэ байна. Эдэ …ануул болбол дутуу дунда-…е элирүүлэн гаргагша, тии-…нципиальна самокритикын, …большевистскэ самокрити-…туг доро үнгэрнэ, манай …худэлмэрине дээдэ хэмжээ-…рэнэ.

…критика — большевизмын …шанар, тэрээнэй хүсэн-…ибсэг мүн. «Парти болбол, ВКП(б)-эйн историин хуряан…урс» соо хэлэгдэнэ,—хэрбээ …алаа критика ба самокри-…ээ айдаггүй, хэрбээ тэрэ …өөрынгөө хүдэлмэриин …уд ба дутуунуудые …уулдаггүй, хэрбээ тэрэ хадаа …йн худэлмэриин алдуунууд …элирүүлдые hургадаг ба …рүүлдэг, хэрбээ тэрэ хадаа …өө алдуунуудые саг соонь …шададаг байгаа hаа, …шагүй байдаг юм».

…арти болбол, хэрбээ тэрэ …өөрынгөө алдуунуудые …даг, үбшэнтэй асуудалнуу-…билартуулан дарадаг, өөрын-… дутуунуудые амагалан …най фальшива парадаар хал-…г, критика ба самокритикые …ггүй, бэедээ хананги …аар нэбтэрдэг, бэедээ дура-…н нэдэрэлдэ үгтэдэг ба тэнигэ… амаржа эхилдэг байгаа …, хосордог юм».

…довой коммунистнуудай …е hэргэг hонороор дуулажа, …ай критикые хараадаа аба-… хэрэгтэй шанэ ба шанэ …нуул тээшэ урагшань …жа шадалга—энээ хадаа …йна хүдэлмэрилэгшын үнэ-…нар мүн. энээн дээрэ тэрэ …шалгагдадаг ба массын …тэрээнэй авторитет ургэдаг ….

Отчетно-hунгалтын сугла-… болбол үргэн эхэ трибуна …. Эндэ—партийна органой … деятельностинь шанга …лтада ороно Партийна хүтэл-…гшэдэ хэгдэдэг эрилтэнүү-… бэелүүлээгүй, мүн партий-…й найдабарине харюулдаг-… ба байха hуурида байгаа-…, тиимэ хүнүүдэй адресаар … шанга критикын үгэнүүд ….

…най партийна худэлмэри …экономикынгшье, культу-…ынгшье талаар, партиин XVIII …ын хараалhан, коммунисти-… байгуулалтын гигант эхэ …нуудые бэелүүлгэдэ …үүлэгдэhэн байха ёhотой. …муунистнууд болбол эдэ исто-…ческэ тогтоолнуудые партком …эргэ бэелүүлээб, экономическэ …тэлааараа түрүү капиталисти-… оронуудые хүсэхэ ба урдань …—СССР-эй гол экономическа …лгонуудые шиидхэхын түлөө … тэмсээб, предприятиин пла-… дүүргэлгэдэ массые хэр …билизовалааб гэжэ отчетно-…галтын суглаануул дээрэ …ха уялгатай.

Предприятидахи больше-…ска организациин хүтэлбэ-…лгэшэ, партийна комитет бол-… хүбхын түрүүндэ инициати-… гаргаха ба ВКП(б)-эйн XVIII … дээрэ нүхэр Сталинай …hан, тэрэ «шэнэ мадэралые» … уялгатай. Тэрэ хадаа …ийна ба партийнабэшэ боль-…нүүдэй хэhэн алибухы …тай үүсхэлые халан абаха, …ние дэмжэхэ, худэлмэриин … соо ушарhан бэрхэшээл-…дые дабан гаралгада тэдэниие …нуулха уялгатай. Стахановс-… худэлөөнэй шэнэ формонуу-…—олонстаночнуудта хүдэлмэ-…лгэ ба профессинүүдые нэгэд-…тгэл активнаар дэмжэлгэ хадаа …ийна органуудай сахэ хэрэг … гү? Партийна орган хадаа … эхилхэгшэ байха, хүдэ-… толгойлхо, массануудые …билизовалха ёhотой. Коммунист-…д хадаа энээн тушаа парт-… муу хээб гэжэ отчетно-hунгал-… суглаануул дээрэ эрихэ ….

Отчетно-hунгалтын суглаануул болбол Москва, Ленинград ба бусад томо городуудые удаалан, манай оронoй районно центрнүүд-тэ ба селонуудта боложо байна. Промышленна предприятинуудда-хи партийна организацинуудай урда табигдаhан шухалын шуха-ла зорилгонуудай нэгэнь—энэ хэдэа үйлэдбэри дээрэ коммунист-нуудай хүтэлбэрилхы түрүү үүргыень шалгалга, энэ хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүл-гэдэ коммунистнуудай хүдэлмэ-рилгэ, стахановскэ хүдэлөөндэ коммунистнуудай хабаадалсалга болоно.

Селодохи хүдэлмэри хизааргүй ехэ. Үндэр ургасын түлөө тэмэ-сэлдэ колхозникуудые мобилизова-лагшэ, творческо, ехэ хүдэлмэри хүдөөгэй, илангаяа колхоздохи партийна организаци бүриин урда байна. Үүсхэл инициатива гаргаха газар эгээ эндэ байна. Дутуу дундануудые заhалгада туhалха ба хүдэлмэрине долоон-милэна алхамаар урагшань ябуулгада туhалха большевистс-кэ самокритикын үргэнөөр табигдаха газар эгээ эндэ байна.

Манай оронoй гадаадын ба дотоодын байдалда ориентировалха аргые үгэгшэ, ябуулгадамнай найдабари, хүсэ ба перспектива үгэгшэ, марксистско-ленинскэ тео-реор коммунистнуудые хүмүүжүүлэл-гэ хадаа партийна хүдэлмэриин шухала, шиидхэхы зорилго мүн. Партийна пропагандые табижа шадаагүй, өөрөө hурадаггүй, тиигээд партиин рядовой членүүд-тэ жэшээ харуулдаггүй, тиимэ коммунист хадаа муу хүтэлбэри-лэгшэ гээшэ. Эгээ иимэhээ, тиимэ секретарьнуудые суглаанууд дээрэ эрид шангаар критиколно.

Бидэнэр болбол, дэлхэйн хахад хуби дээрэ hүжэрhэн, хэердохи империалистическэ дайнай условинууд дотор хүдэлмэрилжэ байнабди. Империалистнууд болбол Советскэ Союзыешье дайнда оруулхаа алибалохоор оролдоно, тэдэнэр хадаа революциин зүрхэн —Ленинэй городой аюулгүйе заналhан, маннергеймовскэ бандые тухиран, бидэндэ эсэргүү табяа. Манай гүрэн хадаа мирнэ поли-тикые ябуулна, зүгөөр саг үргэл-жэ бэлэн байха хэрэгтэй. Обо-ронно хүдэлмэрине үргэдхэлгэдэ партийна орган хэр туhалааб? Предприятинуудта, учреждени-нүүдтэ военна hуралсал хэр табигдааб? Коммунистнууд болбол эдэ асуудалнуудай хажуугаар гараха эрхэгүй байна, тэдэнэр хадаа эдэ асуудалнуудта харюу үгэхыень, партийна органhоо эрихэ ёhотой, тэдэнэр хадаа военна хүдэлмэрине бүхыхэвижээ-гээрэнь hайжаруулха ёhотой.

Манай эхин партийна органи-заци бүхэн болбол өөрын специ-фическэ зорилготой, тэрэ хадаа коммунистическэ общестые байгуулгын туйлай ехэ планай нэ-гэн хубиие өөhэдын участок дээрэ дүүргэнэд. Тиимэhээ, отчетно-hун-галтын суглаануудай болоhон лэ газарта—наркомадта, предприяти дээрэ, дээдэ hургуулида, колхоз-до—хаа-хаанагүй, коммунистнууд болбол партийна орган хадаа XVIII съездын тогтоолнуудые дүүргэхын түлөө өөрынгөө участок дээрэ хэр тэмсээб, тэрэ хадаа марксистско-ленинскэ тео-рёор коммунистнуудые зэбсэглэл-гэдэ хэр туhалааб, тэрэ хадаа манай оронoй оборонын хүсэшэда-лые советскэ арадай мобилиза-ционно бэлэн байлгые дээшэлүүл-гэдэ хэр туhалааб гэhэн асуудал-нуудта харюу үгэхыень, өөрын-гөө партийна органhоо эрихэ уялгатай.

Марксистско-ленинскэ идейн саашанхи илалтануудта, коммуни-змын торжестводо туhа болон, партийна суглаанууд дээрэ, кон-ференцинүүд дээрэ большевистскэ самокритика бүри үргэнөөр ябуулагдаг!

(„Правдын" түрүү бэшэгhээ)

Нүх. В. М. Молотов болбол болгарскэ посланник г-н Христовтой уулзаба

Энэ оной февралиин 21-дэ, СССР-эй Арадай Комиссарнуудай Соведэй түрүүлэгшэ В. М. Молотов болбол Болгариин, hаяхан томи-логдоhон энэ посланник ба бүрин эрхэтэ министр г-н Тодора Христовтой уулзаба.

Нүх. В. М. Молотов болбол шведскэ посланник г-н Ассарсонтай уулзаба

Энэ оной февралиин 20-до СССР-эй Арадай Комиссарнуудай Соведэй түрүүлэгшэ В. М. Молотов болбол Швециин, hаяхан томилог-доhон энэ посланник ба бүрин эрхэтэ министр г-н Ассарсон Пер-Вильгельм Густав гэгшэтэй уулзаба.

Хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын хабаадагшадые алтан медальнуудаар шагналга

„Хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставка тухай" 1939 оной февралиин 17-до гаргагдаhан, ССР Союзай Арадай Комиссар нуудай Соведэй ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй тогтоолтой зохилдуулан, хүдөөажахын Бүхэ-союзна выставкын Главна Коми-тет болбол хүдэлмэриин эрхим жэшээнүүдые харуулhан, тэрэ-нэй хабаадагшад—колхозуудай түрүүлэгшэд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозуудай директорнүүд, хүдөө ажахын специалистнууд, түрүүшүүл,орга-низаторнуудые алтан медальнуу-даар шагнаhан байна. Алтан ехэ медальнуудаар нэгэ мянган хүн, алтан бага медальнуудаар хоёр мянган хүн шагнагдаhан байна.

Алтан медальнуудаар шагнаг-дагшад болбол мүнгэн премиинүү-дые абаха: алтан ехэ медаляар—3000 түхэриг, алтан бага меда-ляар—2000 түхэриг.

ХҮДӨӨАЖАХЫН БҮХЭСОЮЗНА ВЫСТАВКЫН ГЛАВНА КОМИТЕДЭЙ. 1940 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 20-НОЙ ТОГТООЛhОО

Хүдэлмэриин эрхим жэшээнүү-дые харуулагша, хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын хабаадаг-шад —колхозой түрүүлэгшэнэр, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай директорнүүд, хүдөө ажахын специалистнууд, түрүүшүүл ба организаторнуудые шагнаха:

Бурят-Монголой АССР—hээ

АЛТАН ЕХЭ МЕДАЛЯАР

1. Тогочи Данзанович Данзано-вые
2. Лыгден Цыреновые
3. Дампил Цыденович Санжие-вые
4. Афанасий Прокопьевич Соболевые

АЛТАН БАГА МЕДАЛЯАР

1. Сыдэп Ямпилович Алысевые
2. Цыван Доржиевна Будаевае
3. Алексей Федорович Варфоло-меевые
4. Максим Федорович Казако-вые
5. Василий Васильевич Капустиниие
6. Никифор Андреевич Курбатовые
7. Дагба Даржаевич Очировые
8. Аверьян Федорович Русиные.

Забайкалиин алтанай промышленностиин стахановцуудай совещани

Чита, февралиин 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр, Забайкалиин алтанай промышленностиин ба хонор металлнуудай предприятинуудай стахановцууд, хүтэлбэрилэгшэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэри-лэгшэдэй совещани дүүрэбэ. Хамтадаа 80 хүн хабаадаба.Сове-щанида хабаадагшад болбол хүдэлмэриингөө опыдуудые андал-дан, ажалай бүтээсын ургалтаар табанжалай даабарине 4 жэлдэ дүүргэхын түлөө социалистическэ соревнованиие дэлгэрүүлхэ тухай хэлсэбэд.

Московско инструментальна заводой коллективай хандалга болбол предприятинууд дээрэ халуун дэмжэлгэ олоhон байна. Чикойско молибденовско комбина-тай обогатительна фабрикын коллектив болбол рационализаторс-ка дурадхалнуудые оруулба, тэдэ-ниие бэелүүлгэ болбол рудае болбосоруулгаар фабрикын шада-барине дээшэлүүлхэ ба металлые үйлэдбэрилгын процентые дээшэ-лүүлхэ арга үгэнэ. Январь hара-да концентрадые абалгын пла-ниие, комбинат 106 процент дүүргэ-бэ. Тус комбинат февраль соо-шье амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Алгачинскэ рудоуправлени бол-бол февралиин 20-hоо, оборудова-ниин хөөрдохи общественна харалгые үнгэргэхэнь. Январиин үйлэдбэриин план, рудоуправле-ниер 113 процент, февралиин нэгэдэхи декадын план 123 про-цент дүүргэгдэhэн байна.

Суглаанда хабаадагшад болбол жэлэй планиие декабриин 5-да дүүргэхэ, продукциин өөрэйнь сангые 5 процент багадхаха, ажалай бүтээсые 8 процент үргэ-хые уряалжа, алтанай промышленностиин ба хонор металлнуудай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандалга бэшэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумда

Энэ оной февралиин 21-дэ, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указаар, Адыгейскэ автономно областьдо, Майкоп городой пригородно зонын, Гиагинска ба Тульска районуудые сомородхохын тула, Майкоп городто центртэйгээр, Майкопско район бии болгогдобо.

Омско областиин Ишим город болбол областной мэдэлтэй, адми-нистративно - ажахын бэеэ даанхай единица болгогдобо.

Х. Намсараев.

СУУТА МАНАЙ МАРШАЛНУУД

Социализм оронойм
Солбон одон
Соведэй маршал Ворошилов,
Суутайхан приказайшни буугаал hаа,
Союзаа хамгаалхаар бэлэн байнаб.

Сэсэглиг оронойм
Сэлмэг одон
СССР-эй маршал Ворошилов,
Сэсэнхэн приказайшни буугаал hаа,
Сибирее хамгаалхаар бэлэн байнаб.

Агалагхан оронойм
Алтан одон
Арадай маршал Буденный,
Алдартай приказайшни буугаал hаа,
Агтадаа мордоод бэлэн байнаб.

Хүхюухэн оронойм
Хүрил одон
Хүсэтэ маршал Буденный,
Хүндэтэ приказайшни буугаал hаа,
Хүлгэтээ мордоод бэлэн байнаб.

hаяхан, СССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи дээдэ hургуулинуу-дай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет болбол изобретатель инженер Б. Г. Шпитальнада, диссиртаци хамгаалалгагүйгөөр, техническэ наукын докторой нэрэ зэргэ олгоhон байна.

Эрхим изобретатель Шпитально болбол Ленинэй орден ба Улаан Одоной орденуудаар шагнагдаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Г. Шпитально.

(ТАСС-ын фото-клише)

Советскэ Союз дотор

ХАРЬКОВСКА ТРАКТОРНА ЗАВОДТО ПАРТКОНФЕРЕНЦИ НЭЭГДЭБЭ

Харьков, февралиин 20. (ТАСС). Орджоникидзын нэрэм-жэтэ Харьковска тракторна завод-то партконференци нээгдэбэ.

Парткомой секретарь Тишкин болбол партиин XVIII съездын историческэ тогтоолнуудые дүүргэ-хын түлөө орденто заводой большевигүүдэй хайшан гэжэ тэмсэhэн тухай хэлэбэ. Заводой коллектив болбол парторганиза-циир толгойлуулан, хорологын хойшолонгуудые усадхалгаар тон ехэ хүдэлмэрэ ябуулhан ба заво-доо түрүү предприяти болгоhон байна. 1939 он, үйлэдбэриин илалтануудаар тэмдэглэгдэбэ. Газогенераторна тракторнуудай серийнэ үйлэдбэри эхилhэн ба соломо брикетүүд дээрэ хүдэл-мэрилдэг газогенераторна трактор байгуулагдаhан байна. Товарна продукциин план 115 процент дүүргэгдэбэ.

Завод дээрэнь 7 мянга гаран стахановцууд ба ударнигууд, зуу шахуу стахановскэ бригаданууд, 500 олонстаночнигууд тоологдоно. Коммунистнууд болбол үйлэдбэ-риин түрүүшүүл мүн. hүүлэй 2 жэлэй туршо соо, хүтэлбэрилхы партийна, советскэ ба ажахын хүдэлмэридэ 1173 хүн дэбжүүлэг-дэв. Партийна организаци болбол ехээр ургаhан ба политическэ бэхижэhэн байна. 19 hарын туршо соо партиин членүүдтэ 897 хүнүүд, кандидадуудта 537 хүнүүд абтаба.

Отчетно докладай hүүлдэ пре-ниинүүд эхилбэ. Коммунистнууд болбол парткомой хүдэлмэриин дутуу дундануудые большевистскэ критикада оруулhан байна. Пре-ниинүүдтэ үгэ хэлэгшэд болбол бүхы партийно-массова ба ажахын хүдэлмэридэ зорюулагдаhан кон-кретнэ дурадхалнуудые оруулба.

Хүдөө ажахыгаар наукын туйлалта

СССР-эй Наркомзэмдэ, научно-шэнжэлэлгын учреждениинүүдэй главна управлени бии болгогдобо. Тэрэ болбол научно шэнжэлэл-гын институдуудай 1940 оной тематическэ плануудые харалга-hаа, өөрынгөө хүдэлмэрине эхил-hэн байна. Научно-шэнжэлэлгын 32 институдуудай хүдэлмэриин планууд баталагдаба. Тэдэ пла-нууд болбол шэнэ шухала темэнүүдээр нэмээгдэбэ. Шэнэ управлени болбол научно-шэнжэ-лэлгын учреждениинүүдые хүдөө ажахын практическэ зорилгонууд-тай гүнзэгы ба бата барисаа холбоо хангахые уряална. Наукын туйлалтануудые хүдөө ажахын үйлэдбэридэ нэбтэрүүл-хэ тусгаар группа тус управле-ниин дэргэдэ бии болгогдоно.

„СССР-дэхи гражданскэ дайн—документнүүдтэ"

Улаан Армиин ба Уhан-Сэрэгэй Флодой XXII жэлэй ойдо, «граж-данскэ дайнай истори» книгын редакциин секретариат болбол СССР-дэхи гражданскэ дайн тухай документнүүдэй сборнигые хэблэл-дэ үгэбэ. Тэрэнь хадаа хэблэлэй 40 листнүүд шахуу хэмжээтэй. Томилогдохо материалнуудань: агууехэ Октябрьскэ социалистис-тическэ революциhаа эхилээд, со-ведүүдэй орондо эсэргүү антантын түрүүшын поход хүртэрхи (1917—1918 онуудта) үеые харуул-на. Тус материалнуудань Октябриие хамгаалалгада бодhон советскэ арадай героическэ тэмэ-сэл тухай тодо hонороор хэлнэ.

Сборнигой материалнуудай дунда —Ленин, Сталин, Молотов Свердлов, Киров, Ворошилов ба Орджоникидзээр бэшэгдэhэн хэдэн олон историческэ үнэтэ документ-нүүд бии.

„СССР-дэхи гражданскэ дайн—документнүүдтэ" гэhэн сборник майн 1 хүртэр хэблэлhээ гараха байна. Тэрэ болбол «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» ба СССР-эй историие шудалагшадта үнэтэ туhаламжа болоно.

Отчетно-һунгалтын партийна суглаанһаа

ИНСТРУКЦИ ХАЗАГАЙРУУЛАА

Яруунын аймагай 22 партийна ахин организацинуудай 9-дэнь хүтэлбэрилхы партийна органуудай отчетно-һунгалтын суглаанууд болоо. Хүтэлбэрилхы партийна органуудай һунгалтануудые үнгэргэхэ тухайда ВКП(б)-ын ЦК-гэй Инструкциие хазагайруулһан ушарнууд 2 организацинуудта үзэгдэбэ.

Витимэй сомонои XVII Парт-конференциин нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин отчетно-һунгалтын суглаан болбол парторгын ородлогшые нээмэл голосованяар һунгаба. Тус суглаае, партиин айкомой гурбадахи секретарь нүхэр Цыдыпов үнгэргэһэн байна.

Үхэрэй сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин отчетно-һунгалтын суглаан парторгые һунгаал, тэрэнэй ородлогшые һунгаагүй. Суглаандань, айкомой инструктор нүхэр Тайсаев хабаадалсаһан байгаа. Энэ хоёр факт болбол Инструкциие хазагайруулһан тушаа хэлэнэ.

Яруунын айкомой бюро болбол эдэ алдуунуудые мэдэрэн, тус организацинуудта отчетно-һунгалтын суглаануудые дахин хэхые дурадхаба.

ВКП(б)-ын уставай 60-дахи параграфай эрилтэнүүдые хангалтагүйгөөр дүүргэһэн дээрэһээнь, лунда һургуулиин, АИФО-гой АЗО-гой дэргэдэхи ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна ахин организацинуудай хүдэлмэринь хангалтагүйдэ сэгнэгдээ.

„ВКП(б)-ын историин хураангы курс", марксизм-ленинизмын теори шудалалга ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие тус организацида үндэр дээдэ хэмжээдэ ургэжэ шадаагүй байна. Ургалтаараа мүн лэ бирагүй.

Ж.

Коммунистнуудай политическэ ба үйлэдбэриин дэбжэлтэ

Хори. Хажангын сомоной „Комсомол" колхозой дэргэдэ, 1938 оной ноябрь һарада партийна ахин организаци байгуулагдаһан юм. Мүнөөдэр, энэ организацида 18 коммунистнууд тоологдоно, тэрээнһээ гадна энэ организацияар партида абтаһан 3 хүн ондоо организацида ороһон байна. Партида орохоо хүсэгшэдһээ 4 мэдүүлгэнүүд ороһон ба 3 хүн бэлэдхэжэ байнад. 13 коммунистнуудань колхозой үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилнэ. Партида шэнээр абтаһан нүхэдэй олонхинь—колхозой түрүү стахановцууд ба ударнигууд. Жэшээнь, МТФ-ын даагша нүхэр Намсараева хадаа мүнөө малажалаар, колхозойгоо түрүүлэгшын ородлогшоодо дэбжүүлэгдээ. Нүхэр Намсараевэгэй даадаг МТФ болбол үбэһэ хоолоор хүсэд хангагданхай, нарай малые абалгада дулаан байратай ба малнуудань тобир таргануул. Ферма дээрэнь коммунистнууд нүхэд Дулма Тужинова, Мэдэгма Юмдылыкова, Дулма Батуева ба Ринчима Тунчинова гэгшэд хүдэлмэрилнэ. Дулма Тужинова хадаа 1939 ондо 15 үнеэдһээ 15 тугал абаад, үнеэдэа томо үүлтэрэй бухада ороондо оруулаа. Пютагай үүлтэрэй үнеэн бүхэнһөө 1250 литр һү һаагаа. Нүхэр Тужинова 1940 ондо хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха дурахүсэл түхайгаа мэдүүлгэ үгэбэ. ОТФ-е даагша нүхэр Батомункуев болбол 6-дахи жэлээ малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. 1939 ба 1940 онууд соо нагашье хонин хорolто болоогүй, хониидонь тарганууд, дулаан байра ба үбэһэ хоолоор дүүрэн хангагдаһан байна. Колхозой хонишон коммунист нүхэр Цыпилова хадаа 1939 ондо хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаа.

Тус колхоз болбол 1939 ондо малажалые хүгжөөлгын планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 1940 оной хабарай таряагада хүсэд бэлэдхэһэн байна. Колхозойнь дэргэдэ ефремовскэ звено байгуулагдажа, тэдэнэр мүнөө өөһэдынгөө хүдэлмэридэ ахилан ороод.

Мүнөө колхозой үйлэдбэриин һалбари бүхэндэ коммунистнууданъ хубаарилан табигданхай; тэдэнэр колхозынгуудай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулжа байнад. Отчетно-һунгалтын суглаанда зорюулан, ханын газета гаргагдаба.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалай хоёр кружогуудые партийна организациин секретарь нүхэр Эрдынеева ба колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Базаржапов гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Коммунистнууд бүхэн өөрынгөө партийна организациин отчетно-һунгалтын суглаае идейно-политическэ үндэр хэмжээдэ үнгэргэхээр бэлэдхэжэ байнад.

О. Цыбиков.

ХИЛЫН СААНАҺАА

„Дайнай фундамент" гэһэн М. Отаровай зураг.

(ТАСС-ын фото-клише).

Домей цусин агентствын мэдээсэл

Токио, февралиин 20. (ТАСС). Домей цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, февралиин 13-да, японско парламентын доодо палатада, бюджедые зүбшэн хэлсэжэ байха үедэ, минсейтовско депутат Рейкици болбол «Онсо зарлалгай үедэ үлүү һаад болохо байһан» кошканууд ба нохойнуудые үгы хэхэ тухай дурадхал оруулба.

Военнэ министр Хата энэ дурадхалда эсэргүү выступалба. Тэрэ болбол «кошканууд ба нохойнуудые үгы хэлгэ хадаа хүнэй байдалда тааралшагүй зэг болохо байна», „японцуудые тэдэнэй дурата амитадһаань һалгааха дурагүйб" гэжэ мэдүүлбэ.

Мүнөөдэр, агентство мэдээсэнэ, „гуманностиин японско общество" болбол «кошканууд ба нохойнуудай» амиие абарһанайнь түлөө, генерал Хатае мүнгэн медаляар ба хүндэтэ грамотаар шагнаһан байна.

Германида голландска протест

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 20. (ТАСС). Юнайтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, голландска правительство болбол январь һарада, германска корабльнуудаар торпедировалагдаһан „Арендокерк" гэжэ голландска пароходые «законно бэшээр үгы хэлгэдэ» эсэргүү протестые Германида мэдүүлнэ гэжэ официальна мэдээсэгдэнэ.

Английска правительствын арсалгада протестнууд

Лондон, февралиин 17. (ТАСС). Урда Уальсада байдаг Рондлын, профсоюзуудай Совет болбол абгаһан резолюци соогоо, СССР-тэ ба Финляндида, „Дейли уоркер" газетын корреспондентнүүдэй ошолго-до зүбшөөрэл үгэхэһөө правительствын арсалгада эсэргүү протестовална. Шотландиин Кильмарнокын худалдаанай служащинарай союзай отделенеэр ба Хойто Лондондо байдаг Хенлонай электригүүдэй союзай отделенеэр тиимэ резолюцинүүд абтаһан байна.

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ДИРЕКТОРНУУДЭЙ СОВЕЩАНИ

Февралиин 19-эй үдэр Улан-Удэ городой Центральна районой бүхы һургуулинуудай директорнүүдэй совещани болобо.

Тус совещанида хабаадагшад болбол һургуулидахи хүдэлмэринүүдэй дутуу дундануудые тэмдэглэн, саашанхи хүдэлмэриин зорилгонууд тухай хэлсэбэд.

Совещани дээрэ һуралсалай жэлые отличноор дүүргэхын ба һургуулинуудта хабаадуулагдаагүй хүүхэдые һуралсалда хандуулхын түлөө шухала асуудалнууд таонгдаһан байна. Һуралсалай жэлэй эхинда, городой бүхы һурагшадһаа мии 3 һурагшад һ... ралсалда хандуулагдаагүй бай... ваа, мүнөө үедэ алар 30 ... хуу һурагшад болоод бай... Эдэниие һуралсалдань дары ха... дуулхын тула, совещани бол... тусхай шиидхэбэри абаба.

Гадна, хүдөөажахын Бү... союзна выставкэдэ, һурагшад... олоор хабаадуулхын түлөө № ... хүсэдбэшэ дунда һургуули... эдир натуралистнуудай опы... бүхы һургуулинуудай һураг... дай шадабари болгохо гэжэ т... тоол гаргаба.

А. Б

ЕФРЕМОВСКЭ БА ГЕРАСИМОВСКА ЗВЕНОНУУ... БАЙГУУЛАГДАБА

Хори (Манай спецкорһоо). «Улаан Партизан» колхозой дэргэдэхи партийна организаци хадаа партийна органуудай һунгалта тухай асуудалаар колхозынгуудай хамтын суглаа үнгэргэбэ. Энээн дээрэ, ефремовскэ ба герасимовска звенонуудые байгуулха тухайда ВКП(б)-ын айкомой түлөөлэгшэ нүхэр Калазаев доклад хэбэ.

Колхозой дэргэдэ, Ефремовай методээр хүдэлмэрилхэ звено 5 хүнүүдэй составтайгаар байгуулжа, звеноводооронь нүхэр Гомбалов, мүн 5 хүнүүдһээ герасимовска звено эмхидхэжэ, хүтэлбэрилэгшөөрөнь нүхэр Барадин томилогдобо.

Звено бүхэндэнь 20-20 гект... газар тушаагдажа үгтөө, тэдэ... өөһэд хоорондоо социалистичес... соревнованиин договор батал... Герасимовска звенонь гект... бүхэнһөө 40 центнер үбэһэ ... ефремовска звеногойхид 100 пу... һаа доошо бэшэ таряа хурааха... уялгануудые абаба.

Тус суглаан дээрэ, малай фе... мэнүүд хоорондоо социалисти... ческэ соревнованиин договор бат... лаа. Тельманэйхидэй методы... харууһалхын тула, 25 тол... үнеэдые таһалжа, тусхай малша... тэ даалгагдаа.

О. Удинский.

АЖАЛШАДАЙ ӨРИЛТЫЕ ХҮСЭДӨӨР ХАНГАХА ЁҺОТОЙ

Зэдын райпотребсоюзай системын Доодо-Торын сельпогой (түрүүлэгшэнь нүх. Иванов) центральна магазин болбол ажалшадай үдэр бүриин эрилтэнүүдые тон муугаар хангадаг байха юм.

Шухала хэрэгтэй эд товарнууд энэ магазинда дутаалдаг байна. Продавец Грыдчин хадаа 1940 оной январиин 1-эй мэдээгээр 900 түхэригэй коо... ративна зээриие үриһэн бай... Теэд, тус сельпогой правлени бо... бол кооперативна зээриие үри... шэлтэй эрид тэмэсэхын ороно... харин энээнэй тухай ямар... хэмжээнүүдые абанагүй. Иим... һаа, Доодо-Торын сельподо ал... 14 мянган түхэригэй үри... болобо.

Ринчинов

Колхозно ярмарка

Яруунын райцентр дээрэ, февралиин 20-һоо 25 болтор колхозно ярмарка үнгэргэгдэбэ. Ярмарка дээрэ райсоюз болбол 100 мянга гаран түхэригэй элдэб промтоварнуудые худалдаһан байна. Мүн тэрэшээн, колхозууд б... колхознигууд болбол 100 мянга... түхэригэй хүдөөажахын продук... нуудые худалдаба.

О. Ц

Ч. Дарвинда зорюулагдаһан вечер

Энэ оной февралиин 17-ной үдэшэ, Улан-Удын зооветинститудай актово зал соо, агууехэ эрдэмтэ-биолог Чарльз Дарвинай түрэһэнһөө хойшо 131 жэл гүйсэһэндэ зорюулагдаһан вечер үнгэргэгдөө.

Хүдөөажахын наукын кандидат нүхэр Эндрчеевич гэгшэ ехэхэн удхашанартай доклад хэбэ. Докладай һүүлээр, институдай драматическа кружогой хүсөөр «Папенька ба жених» (Чеховай водевиль) гэжэ постановка табиба.

Б. В.

Избачнуудай совещани

Февралиин 16-17 үдэрнүүд... Хориин аймагай гэгээрэл... таһагай дэргэдэ, избачнуудай б... колхозно клубуудые эрхилэгшэд... совещани үнгэргэгдэ... Совещ... нида 14 хүн хабаадалсаба.

Наһатанай һургуулинуудай хүд... мэриин ябаса ба саашанхи зор... гонууд тухай хэлсэһэн байнад. Эд... асуудал тушаа 10 хүн үгэ хэл...

Совещанида хабаадалсаг... болбол аймаг соогоо байһан б... бэшэгмэдэхэгүйшүүдые апрел... 1 болтор бүгэдыень үзэг бэша... һургахабди гэжэ уялга абаба...

О. УД

ФИНСКЭ ПЛУТОКРАТИИН ДАРЛАЛТА ДОРО ФИНЛЯНДИИН АЖАЛШАД ЯАЖА АЖАҺУУГААБ

Финляндида реакционно буржуазиин хорин жэл соо господстволожо байха үедэ, орон соо хүшэр хүндэ дарлалтын режим тогтоогдоһон байгаа. Финскэ хүдэлмэришэд хадаа финскэ ба гадаадын капиталаар хайрагамгүй эксплоатировалагдажа, эрхэгүй богоолнуудай байдалда оруулагдаһан байгаа.

Финскэ плутократиин диктатурын үедэ ажалай законодательство үгы байгаа. Социальна страхованиин тухай законууд үгы байгаа, хүдэлмэришэд хадаа коллективнэ договоршье, больничнэ кассашье гээшые мэдэхэгүй байгаа. Эдэ бүгэдэ хадаа предпринимательнуудай зашануудһаа хүдэлмэришэдые зависима байлгадаг һэн.

Үнгэрхэдөө, сеймдэ официальна доклад хэһэн, социал-демократическа профсоюзуудай түлөөлэгшэ Хүттусен болбол, орон соохи зарплата хадаа—үлэсхэлэн зарплата мүн гэжэ мэдэрхэ ёһотой болоһон байгаа.

Ниигта лэ экспорт дээрэ хүдэлмэрилдэг, ой модоной промышленностьда, саарһан болгохо нэгэ кубометр модые хүсэд болбосоруулһанайнь түлөө хүдэлмэришэндэ 8-10 марка (25-30 мүнгэ) түлэдэг һэн. Аальстремэй акционерна общестывын модоболбосоруулгa дээрэнь хүдэлмэриин үдэрэй хизаарлагданги бэшэ байбашье, хүдэлмэришэдэй заработна хүлэһэн үдэрэй 12 марка (34 мүнгэн) болодог байгаа. Баруун Финляндида модо урадхуулагшадай зарплата үдэрэй мии 5-7 марка гү, али һарын 150-120 марка болодог һэн. Энэ хадаа үнэхөөрөө үлэсхэлэнгэй зарплата байгаа гэжэ юрын тоонууд харуулна. Килограмм хилээмэнэй 5,5-6 марка сэнтэй байхадань, хүдэлмэришэдэй һарын хүлэһэнниинь тэрээнэй ба тэрээнэй бүлын хооллохо хилээмэндэ хүрэхэгүй хэмжээтэй байһан юм.

Модоотологшод хадаа байра-байдалай тон хүшэр условинуудта байдаг һэн. Суткын 12-15 час хүдэлмэрилээд, тоншье бага заработна хүлэһэнүүдые абажа бай һан, эдэ модоотологшод хадаа сонхо ба үүдэ үрхэгүй землянканууд соо ажаһуудаг байгаа.

Промышленностиин бусад һалбаринуудахи хүдэлмэришэдэй байдалань энээнһээ дээрэ бэшэ һэн.

Эрэгтэй хүдэлмэришэдһөө, эхэнэр хүдэлмэрилэгшэдэй байдалань бүри хүндэ хүшэр ба эрхэгүй байгаа. Эхэнэр болбол эрэгтэйнэртэй адали ажал хэбэшье, тэдэнһээ 30-40 проц. бага хүлэһэ абадаг һэн. Бексгольмдохи целлюлозно фабрикын урданай квалифицированна хүдэлмэришэд үдэртөө 15-20 маркануудые гү, али һарада 480-500 маркануудые абадаг байгаа. Энде, эхэнэрэй ажал тон үргэнөөр хэрэглэгдэдэг һэн. Теэд, эрэгтэй хүдэлмэришэдэй ажалай бүтөөсэһөө, эхэнэрэй ажалай бүтөөсын бага бэшэ байгаашье һаань, эхэнэртэ үдэрэй 7-8 марка гү, али һарын 200-300 марка түлэдэг байгаа.

Үшөө үнгэрһэн зуун жэлдэ баригдаһан ба 100-150 хүдэлмэришэдэй хүдэлмэрилхөөр харагдаһан, „Арабия" гэжэ фабрика дээрэ 800 хүн хүдэлмэрилнэ, тэдэнэй олонхинь эхэнэрнүүд. Хүл дээрээ болоод байхадаа потолоктонь хүрэхөөр, барилгань тиимэ набтархануул. 35-40 кв. метр площадьтой цех соо 40-50 хүнүүд хүдэлмэрилдэг. Цехнүүдэнь болбосоруулагдаагүй материалнуудаар ба балан продукцинуудаар дүүрэнхэй. Сонховуудань жаахануул, тиимэһээ, тон сэлмэг үдэршье гэр соонь бүрэнхы, харанхы байдаг. Зарим цехнүүд соо, хүдэлмэришэдэй 60 процентнь ниднэнэй үбшэнтэй. Вентиляци үгы. Шорой тооһон, буртаг бури, үнэр танар г. м.—агаарынь муудхана. Хүдэлмэришэдэнь түлюэр хубсаһатай, хахархай муу гуталтай, заримаь ойнмоһогүйнүүд, гуталайгаа хахархайгаар хурганууданъ булталдажа ябадаг байгаа.

1929 оной, дэлхэйн экономическа кризис болбол Финляндиин ажахыда хүшэр хүнлэ сохилто үзүүлһэн байна. Кризисһээ гараһые ба гээгдэлээ тахарюулхые оролдон, финскэ плутократи болбол хүдэлмэришэды эксплоатацилгые улам шангадхаһан ба заработна хүлэһыень тон доодо хэмжээдэ хүргэһэн байна. Тэрэ сагһаа хойшо заработна хүлэһэн хадаа кризисэй урда тээхи хэмжээдэ хүрөөгүй юм.

Өөдэгүй бага заработна хүлэһэн болбол хүдэлмэришэдые ба тэдэнэй бүлэнэрые үлэсхэлэн ба хахадүлэсхэлэн байдалда оруулаа.

Хүдэлмэригүйшүүдэй байдал үшөө бүри хүшэр хүндэ һэн. Хүдэлмэригүйдэлгэ хадаа Финляндиин ажалшадай байдалда хроническа үзэгдэл байгаа. Городуудай заха үзүүрнүүд, хүдэлмэришэдэй кварталнууд хадаа хүдэлмэригүй хүнүүдээр ходол дүүрэн байдаг һэн. Абха шэмээгүйгөөр, арба табан мүнгэ эрэһэн, хүдэлмэригүйшүүд болбол улицанууд, площадьнууд дээгүүр, хаахаанагүй үзэгдэдэг байгаа. Ажалгүй хүдэлмэришэд, һандаран үгырһэн таряашад, ремесленнигүүд болбол үлэсхэлэн зоболон ба ухалгэ ядаралгаһаа зайлахын тула хүдэлмэри бэдэрэн, бүхы орон соогуур тэнэжэ, зайжа ябадаг һэн.

Финляндиин үгытэй ба дунда шадалтай таряашадай, хүдөө ажахын батрагуудай судьбань бэһэл хүшэр хүндэ байгаа.

1918 оной революциин урда тээ, кулагууд ба помещигүүдһээ газарай участогуудые арендээр абагшадай тоо ехэ олон байгаа. 1918 оной һүүлээр, правительствын декредэй ёһоор, газарнууд хадаа арендаторнуудай үмсэ болгогдоо һэн, гэхэтэй хамта, декрет болбол эдэ участогуудай анханайнь эзэдтэ тон ехэ түлбэринүүдые оруулхыень шэнэ үмсэтэниие уялгалһан юм. Иимэ «реформын» результадта шэнэ жэжэхэн үмсэтэн болбол кулагууд ба помещигүүдһээ үшөө бүри зависима болоһон байгаа. Оронойнь бүхы элдүүриинь газарай 70 процентые кулагуудай ба помещигүүдэй ажахынууд эзэмдэдэг.

Налогууд ба газарай түлөө түлбэринүүд хадаа газарай жэжэхэн үмсэтэнэй бүхы доходуудые һалгаһан, тэдээниие һандаргаһан ба ой модоной промыселнууд дээрэ, кулагууд ба помещигүүдтэ ошожо хүдэлмэрилхые баалаһан байна. Финляндска таряашан хадаа жэл бүри шэнэ ядарал ба һандаралые үзэдэг байгаа. 1930 онһоо 1935 он хүртэрхи сагай торшо соо 20 мянган таряашадай ажахынууд һүйдхэгдэн һандарһан ба тэдэнэй зөөри хогшолонь аукционһоо худалдагдаһан байна. Дундa жэшээгээр, һара бүри 211 таряашадай ажахынууд хадаа банкнууд ба ростовщигуудта үгэхэ үринүүд ба доемкануудые түлэхын түлөө худалдагдадаг һэн.

Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд ба деревниин хахадпролетарска элементнүүд болбол кулагууд помещигүүдэй верхушкын зүгһөө ба модоной промышленнигүүдэй зүгһөө хоёр дабхар дарлалта үзэдэг байгаа. Зарим батрагууд гансал эдихэ хоолой түлөө хүдэлмэрилдэгһэн. Заримануудань тон өөдэгүй багахан хүлэһэ абадаг һэн. Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй хүдэлмэриин үдэр нормогүй байгаа, тэдэнэр хадаа үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болотор хүдэлмэрилдэг байна.

Өөрынгөө олзо эдишэнүүдые ба газаанда эзэдтэ үндэр ехэ дивидендэнүүдые *) финскэ хүд... мэришэдһөө шахан абадаг, фин... плутократиин хориножэлэй госп... ство хадаа финляндска ара... гүйраншалга, үлэсхэлэн ба эр... гүйдэлгэдэ оруулаа. Английск... экономическа справочник бол... Финляндиин гүйраншадай ... гаргүйшүүдэй тоое 159 мянга... хүн, т. х. оронойн бүхы хүн ... 4,2 проц. гэжэ тодорхойл... байна.

Финляндиин ажалшад бол... өөһэдынгөө эрхэгүй колониал... богоолнуудай байдалда гү... гыгөөр дурагүйтэдэг һэн. Тэдэ... хадаа финскэ ба гадаадын ка... талистнуудай тирангуудтай сус... шагүй тэмэсэл хэнэ. Хо... һараар үргэлжэлһэн стачкану... энээн тухай гэршэлнэ. Диктато... нууд ба шюцкорай галауу шар... терророй, царска охранка... халан абтаһан бүхы методуудай... алалга, саазалга ба провокаци... байбашье, тэдэ стачканууд бол... дог байгаа.

Финскэ арадаар мүнөө байгу... лагдаһан, Финляндска Демокр... тическа Республика ба тэрээ... Арадай Правительство болб... финскэ плутократаар ба тэр... нэй дайнай провокаторнууд... шайкаар тохёолдуулагдаһан гү... раншалга, үлэсхэлэн ба эрхэгү... дэлгые хара муухай үзэгдэл... үгы хэжэ байна.

*) Тоосооти үе соогоо акционер... общестнонууд-й олоһон ба акц... нервуудэй хоорондо хубааг... ёһотой, олзын зарим хуби.—Ред

А. Макаро...

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44; отв. секретаря—3-23, зав. отд. партий ной жизни — 7-55 2 зв., зав. сельхоз. отд. — 7-55; зав. отд. кадров—5-07.

Бурглавлит № 343

Типография НКМП БМАССР